

*Орехова К. В.,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»,
kate.orekhova2010@gmail.com;*

*Пономарьова А.Ю.,
магістрант,
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»,
aj.ponomarova@gmail.com*

*Черкашина А. О.,
магістрант,
ХННІ ДВНЗ «Університет банківської справи»,
alinachernikaa@gmail.com*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

В умовах економічної нестабільності в Україні виникає необхідність вдосконалення організації споживчого кредитування населення. Така нестабільність є випробуванням для Української банківської системи, що знижує довіру населення до банківського сектору.

Сучасний стан та проблеми розвитку споживчого кредиту в Україні розкриваються в працях вітчизняних економістів: Л. Алексеєнко, О. Кошенко, О. Барановського, О. Васюренка, А. Соколової, А. Румянцева.

Споживче кредитування набуває стрімкого розвитку в нашій країні. Так, 30-50% усіх купівель у торговельних мережах здійснюють саме у кредит. Найрозповсюдженіша сума купівель у кредит – 300-400 дол. Близько 80% усього ринку споживчого кредитування сконцентровано в великих торговельних мережах «Фокстрот», «Comfy», «Ельдорадо».

До причин, які стримують розвиток споживчого кредитування в Україні можна віднести [1]: низький рівень доходів населення, тобто неспроможність повернення суми кредиту та відсотків за ним; недовіра населення до банківського сектору; зростання кредитного ризику, пов'язаного з необ'єктивною оцінкою кредитоспроможності фізичних осіб постачальників; вища вартість придбання товарів, ніж за готівку.

Напрями вирішення проблем споживчого кредитування [2]: удосконалення механізму здешевлення кредитів; удосконалення механізму попередньої перевірки позичальника; поліпшення якості обслуговування та консультації клієнтів; вдосконалити державне законодавство з питань регулювання та контролю діяльності фінансових посередників.

Розглянемо особливості карткових кредитів на прикладі АТ КБ «ПриватБанк» та АТ «Універсал Банк». Найрозповсюдженішими кредитними продуктами для фізичних осіб є картка «Універсальна» та

картка «Монобанк». Для більш детального аналізу приведемо порівняльну характеристику зазначених вище продуктів за показниками, приведеними в табл. 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика кредитних продуктів АТ КБ «Приват Банк» та АТ «Універсал банк»

Показник	Картка «Універсальна» АТ КБ «ПриватБанк»	Картка «Монобанк» АТ «Універсал банк»	Порівняння
Тарифний пакет			
Максимальний кредитний ліміт	50 000 грн	100 000 грн	АТ «Універсал Банк» в 2 рази більше, ніж АТ КБ «ПриватБанку»
Пільговий період	До 55 днів	До 62 днів	АТ «Універсал банк» має більший пільговий період, що поширюється як на зняття готівки, так і на безготівкові розрахунки.
Розмір обов'язкового щомісячного платежу	5 % від заборгованості за кредитом, але не менше ніж 100 грн і не більше ніж залишок заборгованості; 10% від заборгованості за кредитом, але не менше ніж 100 грн і не більше ніж залишок заборгованості	5% від заборгованості (не менше 100 грн, але не більше залишку заборгованості)	По картці «ПриватБанку»: щомісячний платіж складає 10% від заборгованості за кредитом. Це означає, що навантаження на бюджет значніше у разі прострочення більше місяця по картці від «ПриватБанку»
Базова відсоткова ставка на залишок заборгованості	3,6%	3,2%	Ставка «Універсальна» АТ КБ «ПриватБанк» вища на 0,4 %.
Базова відсоткова ставка на позитивний залишок власних коштів	7% річних	10% річних	Ставка Картка монобанк АТ «Універсал банк» на 3% більша.
Кешбек	X	До 20% В АТ «Універсал Банк» існує вигідна система кешбеку, де кожен місяць можна вибрати різні категорії, які передбачають повернення до 20% від суми покупки. За картками АТ КБ	

		«ПриватБанк», існує програма «бонус плюс», яка передбачає повернення клієнтові на рахунок до 2%, 5%, 10 % та 20 %, але без можливості виведення на основний рахунок.	
Комісії за обслуговування			
Пеня за несвоєчасне погашення кредиту та/або відсотків	7,2% на місяць	6,4% на місяць	При різних ставках, обслуговування картрахунку безкоштовне в обох випадках.
Комісії за зняття готівки			
Зняття готівки	1% - власні кошти 4% - кредитні кошти	0,5% - власні кошти 4% - кредитні кошти	
Штрафні санкції			
Штраф у разі порушення строків платежів за будь-яким із грошових зобов'язань, передбачених договором, більш ніж на 30 днів	500 грн + 5% від суми заборгованості за кредитним лімітом, з урахуванням нарахованих і прострочених процентів і комісій	— Штраф у розмірі 50 грн (від 1 до 30 днів прострочення). — Штраф у розмірі 100 грн (від 31 до 90 днів прострочення). — Штраф, що розраховується за формулою: 100 грн. + 6,4 % від суми загальної заборгованості, що виникла на перший день відповідного календарного місяця. Штраф у розмірі 100 грн та пеня у розмірі 6,4 % на місяць від суми загальної заборгованості за кожен день прострочення виконання.	

Джерело: систематизовано авторами на підставі [3;4]

Таким чином, проведений порівняльний аналіз карткових кредитних продуктів, дозволить вирішити проблему забезпечення фізичних осіб інформацією про споживчі кредити, що в кінцевому випадку матиме позитивний вплив на динаміку та якість споживчого кредитування в Україні.

Список літератури:

1. Кириченко О. Управління ризиками у сфері банківського споживчого кредитування / О.Кириченко, Л. Патерікіна // Банківська справа. – 2008. – № 6. – С. 15-27.
2. Харабара В. М. Проблеми розвитку споживчого кредитування України / В. М. Харабара // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 5. – С. 41-45.
3. Офіційний сайт АТ КБ «ПриватБанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://privatbank.ua/>.
4. Офіційний сайт Monobank АТ «Універсал Банк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.monobank.com.ua/>.